

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

Datum 30 juli 2015
Onderwerp Uw Wob-verzoek

Projectnaam
Wob-verzoek

Ons kenmerk
669871

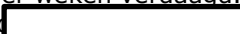

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte

In uw brief d.d. 18 juni 2015 heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om openbaarmaking van het advies waarop de Minister van Veiligheid en Justitie zijn antwoorden op de Kamervragen¹ heeft gebaseerd. Deze Kamervragen zijn gesteld door de leden Hachchi, Van Veldhoven en Berndsen-Jansen (allen D66) aan de Ministers van Infrastructuur en Milieu en van Veiligheid en Justitie over het bericht 'Bluscapaciteit ontoereikend bij grote brand', ingezonden op 16 april 2015.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 9 juli 2015, met kenmerk 665756. In mijn brief van 9 juli 2015 (kenmerk 665507) is de beslistermijn met vier weken verdaagd. Over dit verzoek heeft u op 8 juli jl. contact gehad met werkzaam bij de Directie weerbaarheidsverhoging van mijn ministerie. In dit gesprek heeft aan u gemeld dat het door u verzochte document betrekking heeft op gegevens die van derden (het Veiligheidsberaad) afkomstig zijn, en dat aan deze partij om zienswijze zou worden gevraagd. Bij brief van 9 juli 2015 met kenmerk 665749 is de opschorting aan u bevestigd.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek is in totaal 1 document aangetroffen.

Er zijn derden belanghebbenden bij de openbaarmaking van het document. Deze zijn in de gelegenheid gesteld hierover hun zienswijze te geven. Door de derde belanghebbende(n) is/zijn geen bedenkingen ingediend.

¹ Tweede Kamer 20142015-2346

Besluit

Ik heb besloten het door u gevraagde document openbaar te maken.

Voorts informeer ik u, naar aanleiding van uw stelling dat de minister van Veiligheid en Justitie een mogelijk gebrek aan bluswaterzorg had moeten voorleggen aan de Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie) en dat die een toegepast feitenonderzoek had moeten instellen, als volgt.

Op de Minister van Veiligheid en Justitie rust geen verplichting om een signaal over een mogelijk gebrek aan bluswaterzorg voor te leggen aan de Inspectie. De taken van de Inspectie met betrekking tot de brandweezorg zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's, artikel 57 en 58. Deze wet bepaalt dat de Inspectie toetst hoe de openbare besturen hun taken met betrekking tot de brandweezorg uitvoeren. Dit doet de Inspectie onder andere door (periodiek) onderzoek te verrichten. Daarnaast kan de Inspectie zelf besluiten om naar aanleiding van een incident, zoals een brand, ongeval of ramp een onderzoek in te stellen. De Inspectie rapporteert de Minister van Veiligheid en Justitie gevraagd en ongevraagd over de bevindingen uit de onderzoeken.

De Inspectie heeft mij gemeld dat zij geen aanleiding ziet in het doen van onderzoek naar een mogelijk gebrek aan bluswaterzorg, enkel op basis van een rapport naar een individuele gemeente in Nederland.

Indien de Inspectie in een onderzoek, of naar aanleiding van een incident constateert dat bluswatervoorziening gebrekkig is, rapporteert zij de Minister van Veiligheid en Justitie en de desbetreffende veiligheidsregio of gemeente daarover.'

Stukken openbaar

Het openbaar te maken document wordt op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

Ir. P.T. Gelton

Directeur Weerbaarheidsverhoging

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag, 's-Gravenhage.

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;

- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Notitie Veiligheidsberaad inzake beantwoording Kamervragen over bluswatercapaciteit

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

In concrete is mijn vraag aan Brandweer Nederland:

- **Wat is jullie reactie?**

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

Graag schetsen wij eerst enige contextinfo:

Als de brandweer aankomt bij een brandadres is het van te voren meestal niet duidelijk wat de situatie precies is op dat moment. Zijn er nog slachtoffers in het pand? En in welk stadium bevindt zich de brand; bevindt deze zich nog in 1 brandruimte of in meerdere? Is de brand al uitslaand? Afhankelijk van de situatie zal de brandweer haar inzet bepalen. Indien het (mogelijk) redden van slachtoffers aan de orde is of als de brand nog inpandig is en weinig ontwikkeld zal de brandweer er meestal voor kiezen het pand te betreden met inzet van het hogedruk blussysteem. Het systeem kan zonder tijdverlies ingezet worden omdat de tankautospuit voorzien is van een watertank. Tijdens de inzet kan aangelegd worden op het drinkwaterleidingnet zodat de tank gevoed kan worden en de inzet met hogedruk langdurig volgehouden kan worden.

Als sprake is van een uitslaande brand en er geen mensen meer in het pand aanwezig zijn is de prioriteit uitbreiding van de brand voorkomen en indien mogelijk de brand blussen. Voor dit scenario beschikt de brandweer over een lagedruk blussysteem waarbij grote hoeveelheden water benodigd zijn. Het drinkwaterleidingnet levert voor dit scenario onvoldoende water. De brandweer zal water gaan onttrekken aan open water (sloten, vijvers, kanalen, etc) die vrijwel onbeperkt grote hoeveelheden water kunnen leveren.

Het rapport uit Bloemendaal gaat in op het laatste scenario en laat andere scenario's buiten beschouwing. Het schets de meest ideale manier waarop een brand uit dit scenario geblust kan worden en nog meer specifiek voor de situatie in de gemeente Bloemendaal. De conclusie dat het drinkwaterleidingnet in Nederland onvoldoende bluswater levert moet dan ook binnen deze context geplaatst worden. Voor een ontwikkelde uitslaande brand zal vrijwel altijd de watervoorziening alleen uit het drinkwaternet onvoldoende zijn. Dit is nu zo maar was ook altijd al zo. De brandkranen in het drinkwaterleidingnet zijn dan ook niet primair voor dit scenario bedoeld, zoals uit de eerste alinea al valt op te maken.

In de vraagstelling wordt gesteld dat er landelijk een tekort aan bluswatercapaciteit is voor de brandweerkorpsen. In het onderzoeksrapport wordt bij die stelling verwezen naar een rapport van (dezelfde) auteur uit 2007. Sindsdien is er echter veel veranderd. Diverse veiligheidsregio's hebben – veelal op basis van de landelijke Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid uit 2012² – hun bluswaterbeleid onder de loep genomen. (http://www.brandweernederland.nl/service/publicaties/handreikingen_e_d/handreiking-1/). Een aantal daarvan heeft besloten geen gebruik meer te maken van brandkranen als zogeheten 'primaire bluswatervoorziening' (voorbeeld: Drenthe) en zijn hiervoor gebruik gaan maken van tankwagens. Andere regio's hebben gekeken welke bluswatervoorzieningen voor hun verzorgingsgebied het meest

² http://www.brandweernederland.nl/service/publicaties/handreikingen_e_d/handreiking-1/

effectief zijn. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen primaire bluswatervoorzieningen, secundaire bluswatervoorzieningen en tertiaire bluswatervoorzieningen (in de vorengenoemde handreiking wordt uitgelegd wat het onderscheid is). Samengevat: Zonder te kijken naar scenario's, de daaraan gekoppelde bluswaterbehoefte en de tijdsduur waarbinnen die bluswaterbehoefte beschikbaar moet zijn, kan niet zomaar gesproken worden van "een landelijk tekort aan bluswatercapaciteit".

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

- **Kunnen jullie bevestigen of ontkennen dat een tekort aan bluswatercapaciteit van het drinkwaterleidingnet een landelijk probleem is?**

Bij deze vraag staat de toevoeging "van het drinkwaterleidingnet". Dit betreft een niet onbelangrijke nuance. In de genoemde handreiking staat hierover het volgende:

"De afgelopen decennia vormde het drinkwaterleidingnet met de daarop aanwezige brandkranen op de meeste plekken in Nederland een welhaast vanzelfsprekende en gegarandeerde bron van bluswater. In bebouwde gebieden kon de brandweer er meestal vanuit gaan dat er binnen veertig meter vanaf een opstelplaats (80 m onderling) een brandkraan geplaatst was die een debiet leverde van honderden liters per minuut. Deze vanzelfsprekendheid staat meer en meer onder druk. Om verschillende redenen zijn waterleidingmaatschappijen steeds minder genegen om de beschikbaarheid van brandkranen en grote leidingdiameters als een vanzelfsprekendheid te beschouwen. Waterleidingmaatschappijen hebben sinds de komst van de Drinkwaterwet geen verplichting meer tot het leveren van bluswater. Door sanering zullen alle waterleidingnetten worden omgebouwd tot 'leegloopnetten'. In de praktijk heeft dit consequenties voor de capaciteit en positie van de brandkranen. Een gevolg hiervan is dat het debiet afneemt en het aantal locaties voor afname van bluswater vermindert. Als consequentie kan een verminderde beschikbaarheid van bluswater ontstaan, door bijvoorbeeld een afname in aantallen brandkranen of een vermindering van de capaciteit van brandkranen. De noodzaak tot het hebben van brandkranen met een bepaald debiet op een bepaalde locatie zal dan ook beargumenteerd moeten worden. In deze handreiking komen ook andere manieren aan de orde om voldoende bluswater ter plaatse te krijgen. Hierbij speelt ook een tijdsaspect."

Waterleidingbedrijven hebben dus geen verplichting tot het leveren van bluswater. De gemeente is verantwoordelijk voor adequate bluswatervoorzieningen (zie hiervoor de toelichting in bijlage 2 van de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid, vanaf blz 40).

Samengevat: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van adequate bluswatervoorzieningen; niet de veiligheidsregio's, en niet de drinkwaterbedrijven. Dat de capaciteit van (blus)water uit het drinkwaterleidingnet afneemt, is correct. Dat komt door de kwaliteitseisen die – terecht – aan het drinkwater worden gesteld. Maar het beschikbaar hebben van voldoende bluswater kan op verscheidene manieren.

Zoals eerder toegelicht zijn er dus ook scenario's waarvoor grote hoeveelheden bluswater langdurig beschikbaar moeten zijn. Wij spreken dan over secundaire en tertiaire bluswatervoorzieningen. Zie ook de tweede alinea bij vraag 1. Dus

ongenuanceerd de stelling bevestigen of ontkennen dat het een landelijk probleem is, kan dus niet, zeker ook omdat veiligheidsregio's in overleg met gemeenten in hun verzorgingsgebied steeds meer kijken naar de beste invulling voor hun verzorgingsgebied. Er zijn dus meerdere wegen naar Rome.

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871

- **Als er een probleem is, weten jullie dan misschien een suggestie voor een oplossing?**

Het opstellen van bluswaterbeleid in de regio is geen sinecure. Er moet gekeken worden naar het beschikbaar krijgen van verschillende hoeveelheden bluswater, afhankelijk van de realistische scenario's in het verzorgingsgebied ("de klussen"), binnen een bepaalde tijdsduur. Voor een groot gedeelte maatwerk dus. Brandweer Nederland heeft de regio's daartoe in november 2012 een handreiking aangeboden.

- **Kunnen jullie bevestigen of ontkennen dat brandkranen zinloos zijn, zoals de onderzoeker concludeert?**

Brandkranen zijn één van de oplossingsrichtingen om te beschikken over zogeheten primaire bluswatervoorzieningen. Daaronder wordt verstaan:

"De bluswatervoorziening kan binnen 3 minuten worden opgebouwd en operationeel zijn. De brandweer beschikt over materieel en middelen om de bluswatervoorziening in stand te houden, zodat continuïteit van blussing gegarandeerd is voor tenminste 1 uur. Bluswater wordt geleverd door brandkranen of alternatieve voorzieningen (zie hiervoor ook het rapport 'Alternatieven voor primaire bluswatervoorziening'). In deze filosofie kan een tankwagen of tankautospuiter ook als primaire bluswatervoorziening beschouwd worden. Er moet dan wel gezorgd worden voor aanvulling van de watervoorraad, zodat continuïteit van blussing voor tenminste 1 uur gegarandeerd wordt.

Brandkranen zijn dus zeker niet zinloos als zij invulling kunnen geven aan de bovenstaande voorwaarden. In diverse gebieden in Nederland lukt dat niet en wordt besloten op een alternatieve wijze de primaire bluswatervoorziening te organiseren.

- **Weet Brandweer Nederland hoeveel brandkranen er in Nederland zijn en hoeveel gemeentes daarvoor aan waterleidingbedrijven betalen? Als jullie dat niet weten, hebben jullie dan misschien een suggestie voor wie dat wel zou kunnen weten?**

Neen, wij weten dat niet. Het aantal fluctueert ten gevolge van het regionale bluswaterbeleid. Brandweer Nederland beschikt niet over de actuele gegevens van de veiligheidsregio's hieromtrent. De kosten kunnen verschillen per drinkwaterbedrijf. Brandweer Nederland heeft daarover geen informatie.

- **Kunnen jullie met helpen aan een recent jaarcijfer over de materiële schade door hoeveel branden, en een uitgesplitst jaarcijfer naar de hoeveelheid schade ontstaan door hoeveel branden waarbij de brandweer gekozen heeft voor gecontroleerd uit laten branden?**

Neen, wij beschikken niet over dergelijke gegevens. Wellicht kan het Verbond van

Verzekeraars meer informatie verschaffen over de materiële schade. De relatie met de wijze van brandbestrijding kunnen de verzekeraars evenmin leggen, ook zij beschikken daar niet over.

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
30 juli 2015

Ons kenmerk
669871